

Kulturdepartementet

Kun sendt pr. e-post til postmottak@kud.dep.no

Oslo, 3.september 2014

GramArts høringsuttalelse – NRK-plakaten

Vi viser til departementets høringsbrev vedrørende ovennevnte. Som landets største interesseorganisasjon for musikkartister, ønsker GramArt å komme med høringsuttalelse. GramArt representerer nærmere 4 000 norske musikkartister i alle populærmusikalske genre over hele landet.

Innledning:

GramArt er positive til, og mener det er nødvendig med, en overordnet politisk styring av NRK som ivaretar NRK sitt samfunnsoppdrag som allmennkringkaster. Vi mener derfor at NRK plakaten er et nødvendig virkemiddel som bør opprettholdes.

Som en av Norges største kulturinstitusjoner, er NRK viktig for våre medlemmer. NRK har et ansvar ikke bare som kulturformidler, men som en premissleverandør for hele folket ved å informere og presentere norsk musikk og kultur.

Musikk er også en viktig del av NRK sitt tilbud. Vi mener derimot at plakaten bør forbedres på musikkområdet. Overordnet sett gjelder det at norskandelen er for lav.

Om NRK-plakatens form:

GramArt er av den oppfatning at NRK-plakaten bør beholdes som et selvstendig dokument som konkretiserer NRK sitt ansvar, rolle og oppgave som allmennkringkaster. Vi ser ingen grunn til en mindre detaljeringsgrad enn i dag. Etter vårt syn, er heller utfordringen at plakaten kan være for vag (f.eks hva gjelder definisjonen av norsk musikk, se under). Vi mener derfor at NRK-plakatens form bør være konkret ved at det stilles detaljerte krav til innholdet NRK som allmennkringskaster skal levere.

Om NRK-plakatens innhold:

Vår oppfatning er at NRK-plakaten i all hovedsak gir en god beskrivelse av NRK sitt samfunnsoppdrag som allmennkringkaster, men vi mener plakaten har et forbedringspotensiale hva gjelder musikk og bør presiseres nærmere i tråd med følgende:

Krav om 50% norsk musikk i alle NRK sine kanaler.

For det første ser vi behov for å øke kravet i nåværende § 14 g fra dagens 35% til 50% norsk musikk. Kravet til 50% norsk musikk bør gjelde for alle NRK sine kanaler. Å øke kravet til 50% norsk musikk, har GramArt tatt til ordet for ved en rekke anledninger og det er et krav som er svært viktig for våre medlemmer fordi NRK er kanskje den mest sentrale aktøren i det norske samfunnet i dag for å formidle norsk musikk til det norske folket. Vi mener det bare er gjennom et økt krav til norskandel at NRK kan oppfylle sitt formidlingsansvar for norsk musikk og kultur (plakatens § 14 f og g). En økning av norskandelen vil også komme lytterne til gode, ved at de får tilgang til mer norsk musikk.

I bunn og grunn handler dette om hva slags musikk vi ønsker skal være bærende for Norge i fremtiden. Er det utenlandsk musikk, eller ønsker vi å løfte frem norsk musikk som en del av norsk kulturarv, språk og egenart. Dette er også et politisk ansvar, og vi mener NRK plakaten må skjerpes på dette området for å sikre den norske kulturarven som norsk musikk er (NRK plakaten § 14h). I et stadig mer globalisert musikkmarked, er det viktig å spisse og skjerpe kravene som legger til rette for at det skapes mer norsk musikk i fremtiden. Her mener vi NRK har en helt unik og viktig posisjon som allmennkringkaster.

Ifølge statistikker, har NRK ligget på mellom 17-37% norsk musikk i 2013 (og P2 har ligget lavere tidligere år, rundt 20%), noe som gir et broket bilde om NRK i dag oppfyller kravet. Dette fordi det knyttes usikkerhet til en helhetlig forståelse av begrepet «norsk musikk», se under.

Uavhengig av definisjon, mener vi kravet om 35% norsk musikk uansett er for lavt fordi det kravet i dag etter vårt skjønn ikke ivaretar formidlingsansvaret NRK har for den norske musikken (§ 14f). Å øke norskandelen i NRK, vil også bidra til oppfyllelse av kravet NRK har for å styrke norsk språk, identitet og kultur, ref § 14 b og kravet til formidling av kulturarven i § 14h.

Kravet om 35% norsk musikk gjelder for i dag også de riksdekkende kommersielle radiokanalene som P4 og RadioNorge. Når FM-nettet slukkes og konsesjonskravene om 35% norskandel bortfaller i 2016, vil de kommersielle kanalene med sikkerhet spille mindre norsk musikk. Dette har de også sagt i klartekst. Det innebærer at NRK om kort tid får et økt ansvar som kulturformidler, fordi det da ikke vil være noen andre enn NRK som har et slik pålagt ansvar for norskinnhold i sine kanaler.

Også på grunn av endringer i musikkmarkedet, er det grunn til å se på et økt formidlingsansvar som allmennkringkaster for norsk musikk. Strømmetjenestene har de siste årene overtatt det fysiske musikkmarkedet i Norge, og den lave norskandel på strømmetjenester gir bekymring for formidlingen av norsk musikk i fremtiden.

Europeiske rapporter har dessuten vist at de land som har høye prosenter nasjonalt krav til repertoar hos kringastere, også har et sterkere hjemmemarked. Og et sterkt hjemmemarked vil gi et sterkere eksportmarked. Det er derfor også i en helhetlig kulturpolitisk og musikknæringsmessig sammenheng behov for å styrke norskandelen hos NRK.

Krav om å spille norsk musikk i dagtid

Den siste årlige statistikken fra Medietilsynet lagt frem våren 2014, viser at mye av musikken fra de kommersielle kanalene spilles om natten. NRK har hittil ikke blitt overvåket fra Medietilsynets side om norskandel på natten, men det er grunn til å tro at også en del av NRK sin norskandel spilles nattestid. Vi oppfordrer derfor NRK selv til å presisere i sin plakat at norsk musikk skal spilles på dagtid. Kravet bør være utformet slik at musikken hovedsakelig skal spilles i «prime time» eller på en tid av døgnet folk flest er våkne (mellom kl 06.00-24.00).

Presisering av definisjonen av «norsk musikk»

Vi mener det bør komme en opprydning i begrepsbruken av begrepet «norsk musikk» for enda klarer å presisere NRK sitt ansvar som allmennkringkaster hva gjelder formidlingen av norsk musikk. Her definerer også musikkbransjen selv «norsk musikk» ulikt, så derfor er det viktig at NRK har en klar presisering av sin forståelse av begrepet i NRK plakaten.

Medietilsynet har tidligere påpekt at definisjonen av norsk musikk er uklar, og dette støtter vi. GramArt mener at definisjonen av «norsk musikk» også må omfatte musikk fremført av norske utøvere, uavhengig av tekstspråk eller komponistens nasjonalitet. Vi anmoder dessuten alle til å samle seg om én felles definisjon av norsk musikk, noe som vil gjøre det langt enklere å se om kravene til norsk musikk opprettholdes.

Mangfold og NRKs musikkformatering:

NRK sitt tilbud må også gjenspeiles i mangfold og bredde i den norske musikken som spilles, for at NRK skal ivareta sitt ansvar som kulturformidler. NRK sin musikkformatering kan i dag ofte få den konsekvensen at det går ut over bredden, ved at noe av norsk musikken sentreres rundt noen få norske sanger og artister. Vi ber derfor NRK gjennomgå sine formateringsrutiner med tanke på å formidle bredden av norsk musikk.

En egen bestemmelse om musikk

Den sentrale bestemmelsen om norsk musikk er i dag § 14 g, som også omhandler film og orkester. Fordi musikk er så viktig del av NRK sitt samlede programtilbud, mener vi en egen bestemmelse om musikk er naturlig.

Avsluttende bemerkninger:

Norsk musikk har en egenart og bredde som det er i hele samfunnets interesse å bygge langsiktig videre på og hvor NRK som allmennkringkaster har en viktig rolle. Vi mener at NRK bør spille 50% norsk musikk i dagtid, ikke bare vil styrke NRK sin legitimitet som allmennkringkaster. Også for å styrke andre deler av NRK plakaten, er en økning av norsk musikk i NRK viktig. 50% norsk musikk i NRK vil bidra til å styrke norsk

Artistorganisasjonen

språk, identitet og kultur (§ 14b), og som kulturformidler (§14 f) har NRK et særskilt ansvar for å spille norsk musikk. For å ivareta denne rollen på en god måte, bør det spilles mer norsk musikk enn i dag.

Som artistenes interesseorganisasjon, ønsker vi et sterkt musikk Norge som dyrker norske musikkens egenart for sterk og bærekraftig norsk musikk også i fremtiden. Uten NRK sitt klare ansvar for å spille økt norsk musikk i dagtid, står norsk musikk i fare for å ikke bli formidlet til det norske folket og grunnlaget for å skape og spille norsk musikk er vi redd vil bli ytterligere forverret enn situasjonen er idag. I et stadig mer globalisert musikkmarked, er det viktig at Norge skaper god grobunn for en sterk norsk musikkidentitet.

Vennlig hilsen,

Elin Aamodt,
daglig leder